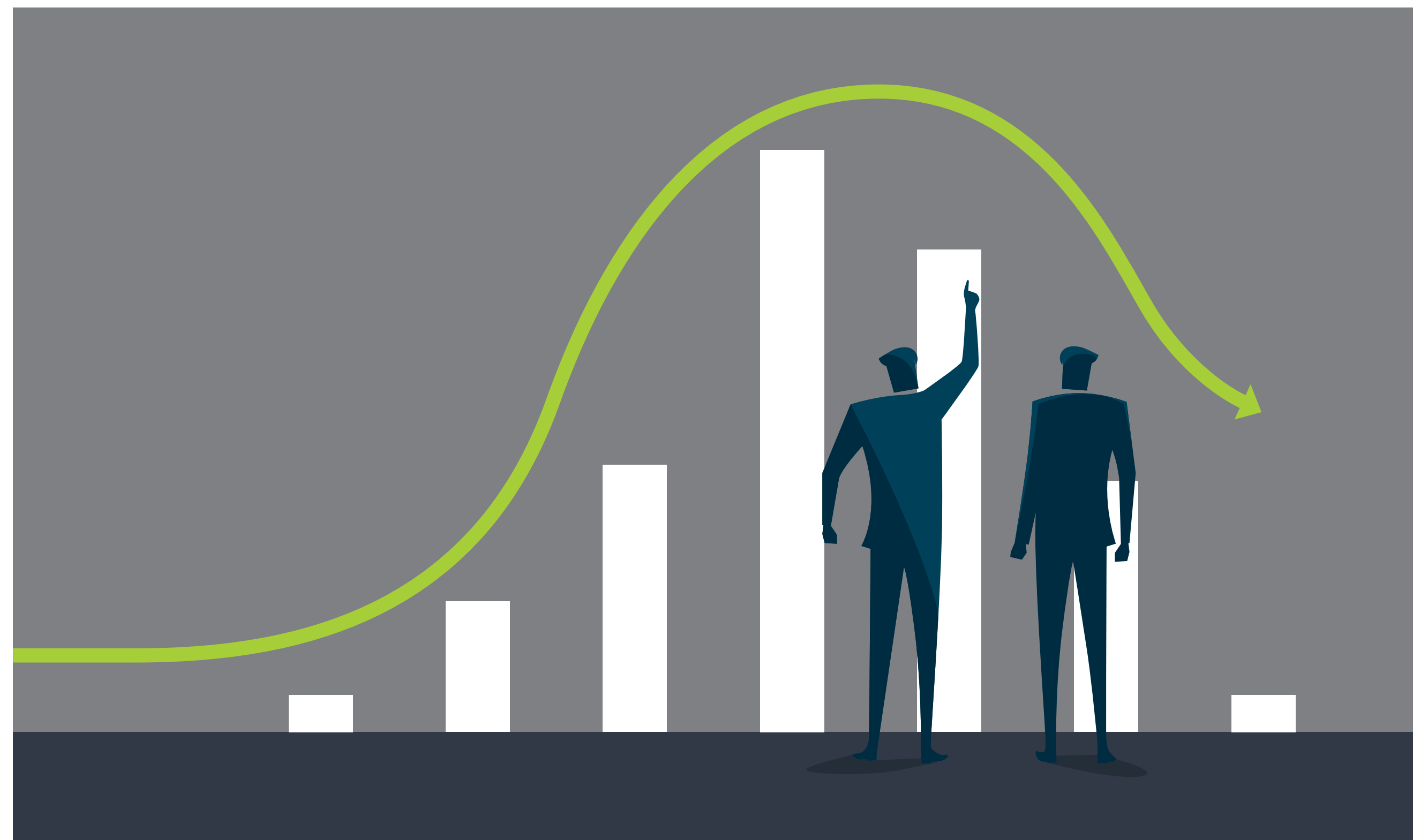

דוח העוני והאי שוויון 2021

בשנת 2021
קו העוני
עומד על כ-2,849 ₪

בשנת 2020
קו העוני
עמד על כ-2,772 ₪

* החישוב נעשה לפי מספר הנפשות המתוקנן, בהנחה שעם העלייה במספר הנפשות, פוחתת רמת ההכנסה הנוספת הנדרשת לצורך שמירה על רמת חיים קבועה.

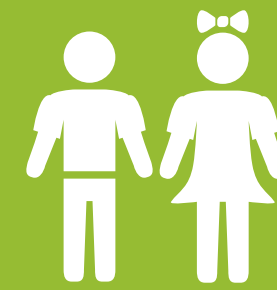
גודל המשפחה	מספר נפשות תקניות	₪ לחודש
	1.25	3,561
	2	5,698
	2.65	7,550
	3.2	9,117
	3.75	10,684
	4.25	12,108
	4.75	13,533

בשנת 2021 היו בישראל **1.95 מיליון** נפשות עניות

נפשות בגיל פרישה
(גילאי 67 ומעלה)

212.4 אלף

ילדים

853.8 אלף

עומק העוני עלה

מ-38.7% בשנת 2020

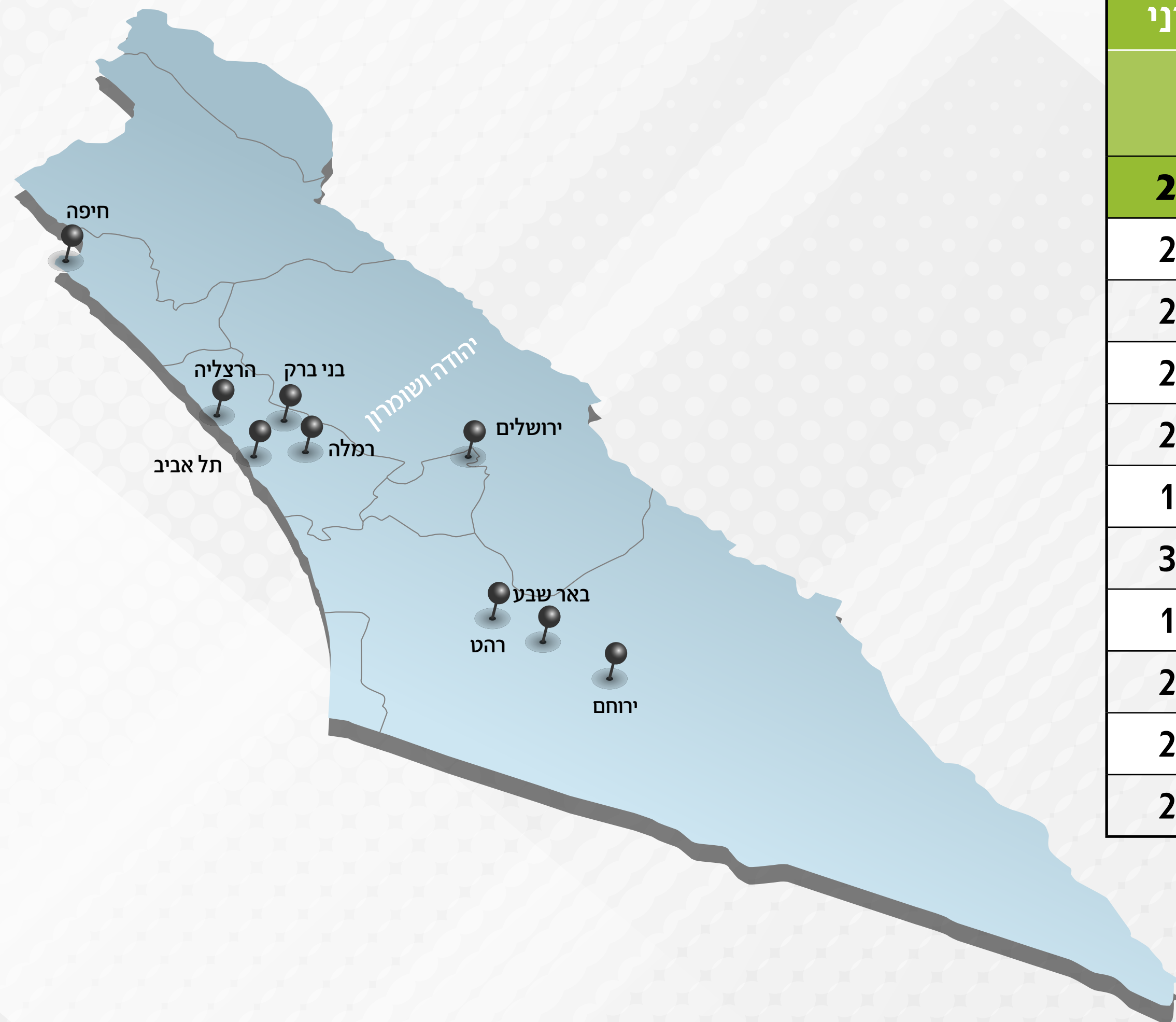
ל-39.4% בשנת 2021

2021		2020
1,954,776 21%		1,877,594 20.5%
853,823 28%		819,990 27.2%
212,324 17.6%		192,416 16.4%
	נפשות	
	ילדים	
	אזרחים ותיקים	

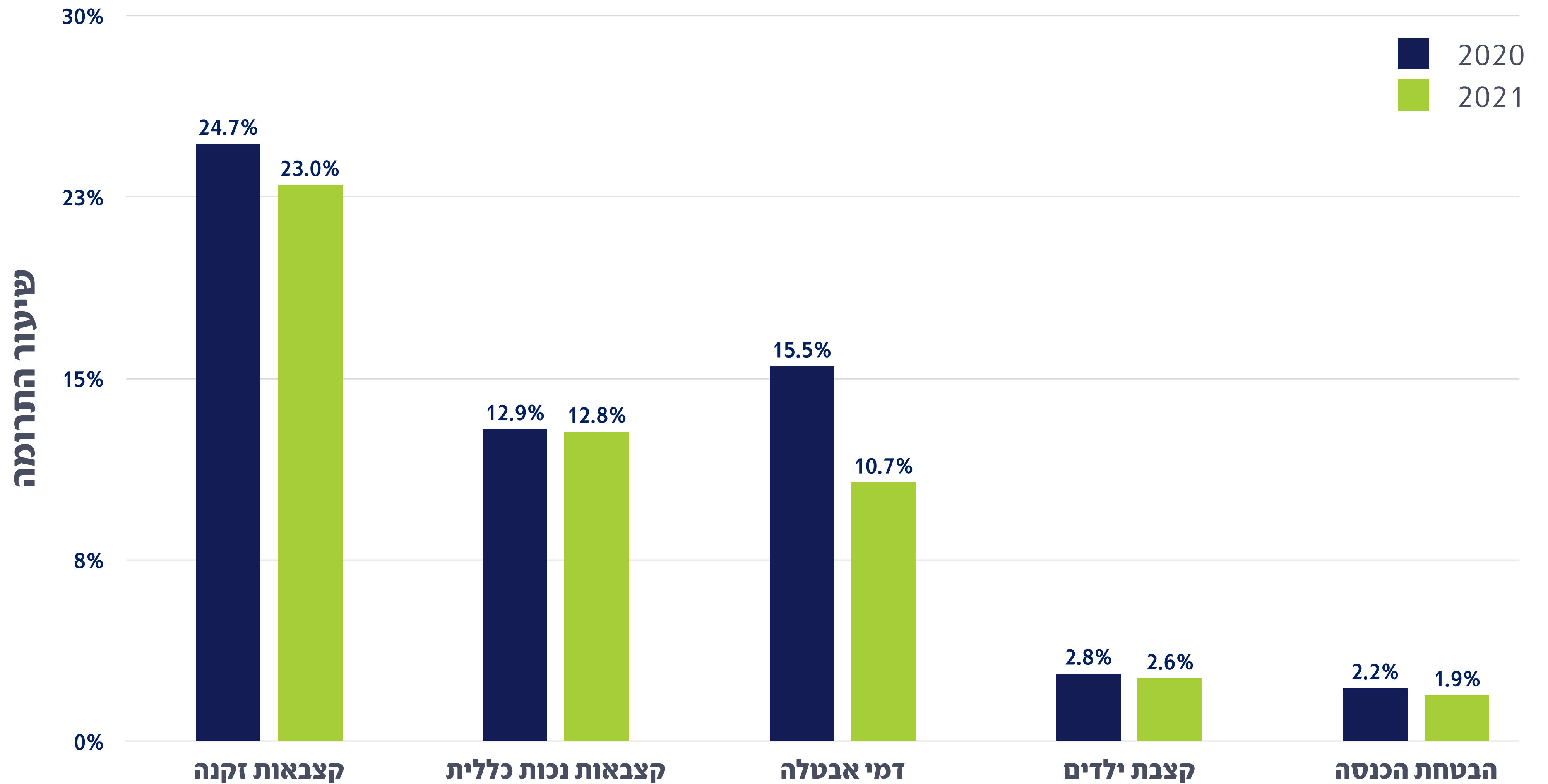
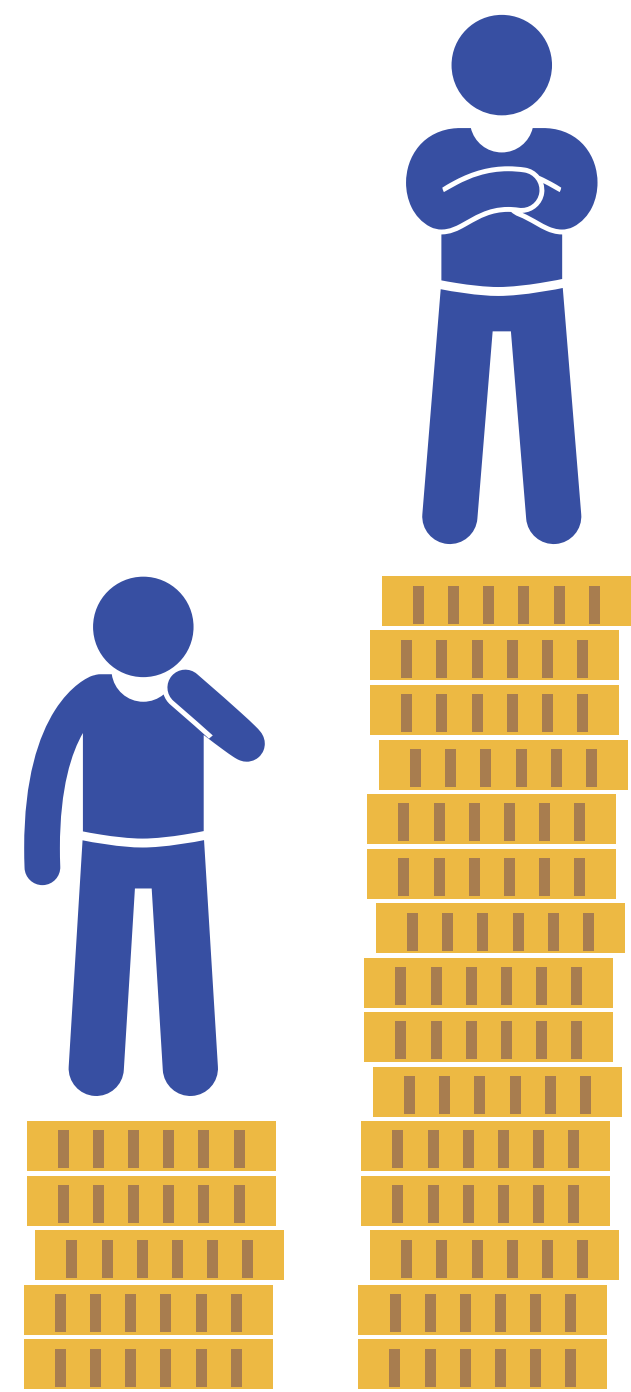
שיעור שינוי	2021	2020	
1.3%	2,849	2,772	קו העוני
ממוצע			
4.9%	16,486	15,488	הכנסה כלכלית למשפחה
5.2%	6,808	6,374	הכנסה כלכלית לנפש תקנית
0.9%	15,748	15,379	הכנסה נטו למשפחה
1.3%	6,769	6,586	הכנסה נטו לנפש תקנית
חציון			
6.7%	10,154	9,378	הכנסה כלכלית למשפחה
7.9%	4,737	4,328	הכנסה כלכלית לנפש תקנית
0.5%	12,134	11,902	הכנסה נטו למשפחה
1.3%	5,698	5,544	הכנסה נטו לנפש תקנית

תחולת עוני לפי ערים גדולות - 2021

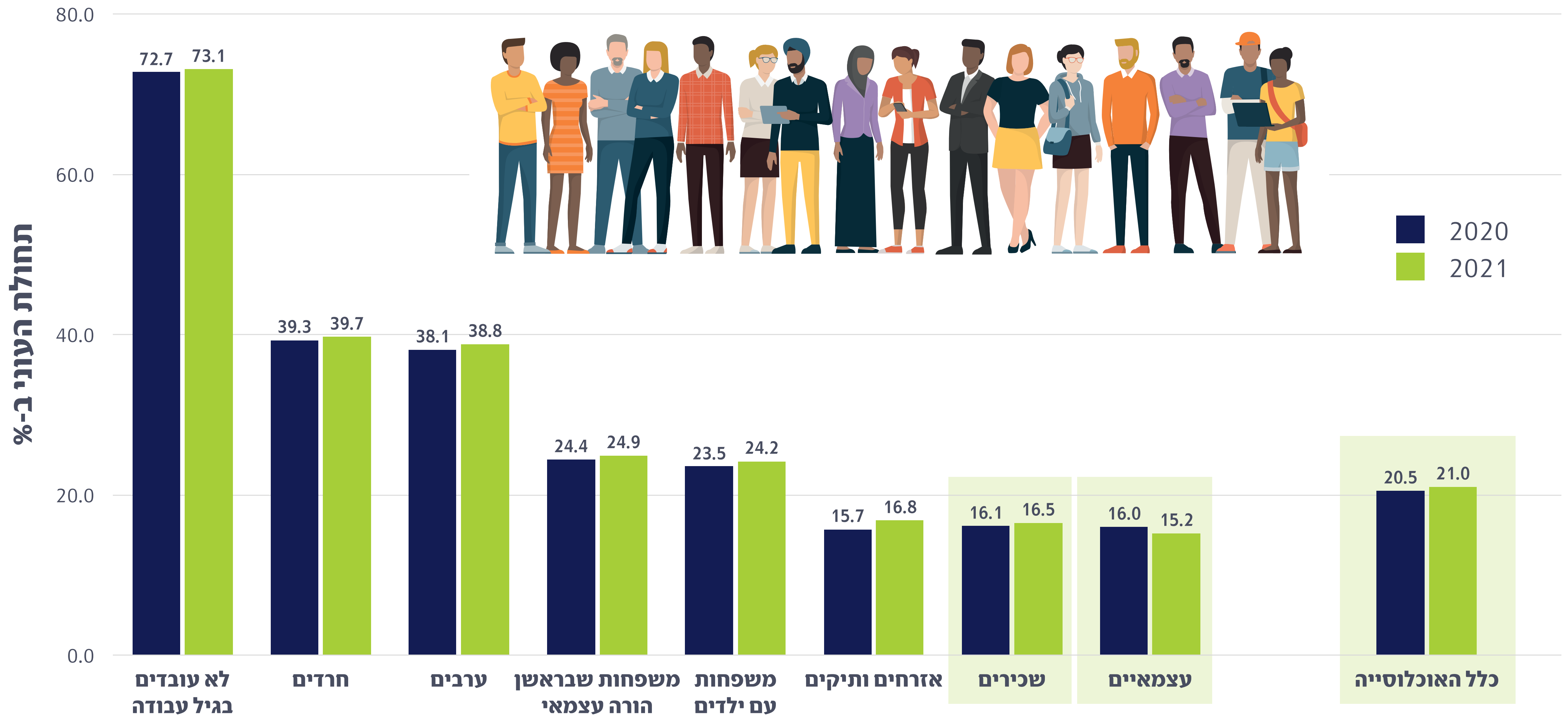

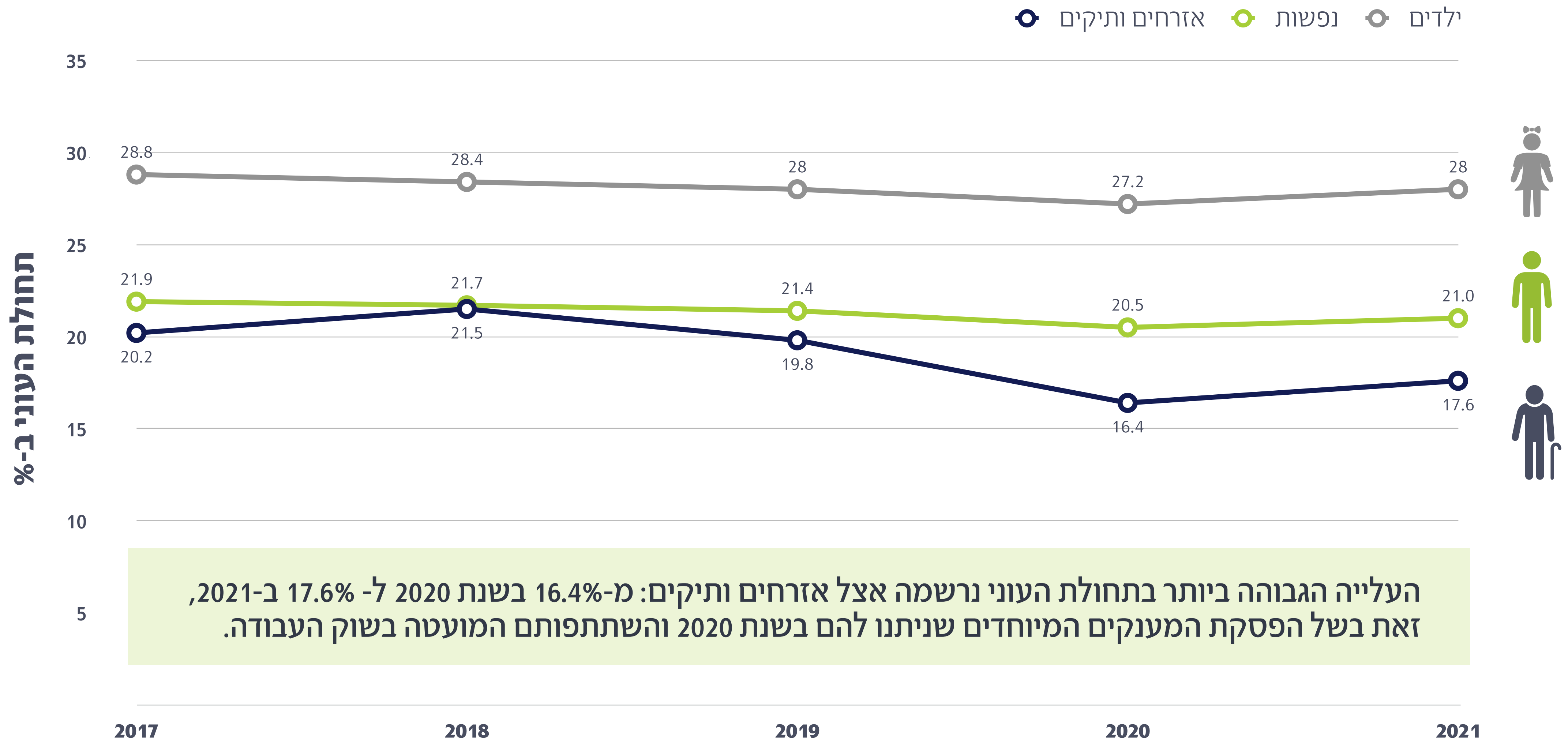
חומרת העוני	יחס פער העוני	תחולת העוני ב-%				
		משפחות	נפשות	ילדים	אזרחים ותיקים	
23.5	39.4	17.6	28.0	21.0	21.0	ממוצע ארצי
28.9	45.4	26.1	51.2	42.0	38.7	ירושלים
23.3	37.5	18.5	18.2	15.9	19.5	חיפה
28.1	42.2	15.1	11.9	12.0	14.5	תל אביב
24.1	39.3	22.1	22.4	18.1	21.9	באר שבע
19.2	36.0	13.7	31.0	24.8	22.4	יהודה ושומרון
30.5	44.2	12.1	8.4	9.5	13.3	הרצליה
16.7	33.5	15.5	45.6	38.0	32.0	בני ברק
22.2	39.5	37.6	53.7	45.5	44.0	רהט
21.0	36.2	15.5	22.6	17.2	19.2	רמלה
24.2	40.4	22.1	28.8	23.6	24.9	ירוחם

* ממדי העוני במחוזות ירושלים, צפון ודרום גבוהים מהממוצע, זאת בהשוואה לשיעורים נמוכים מהממוצע במחוזות תל אביב והמרכז.

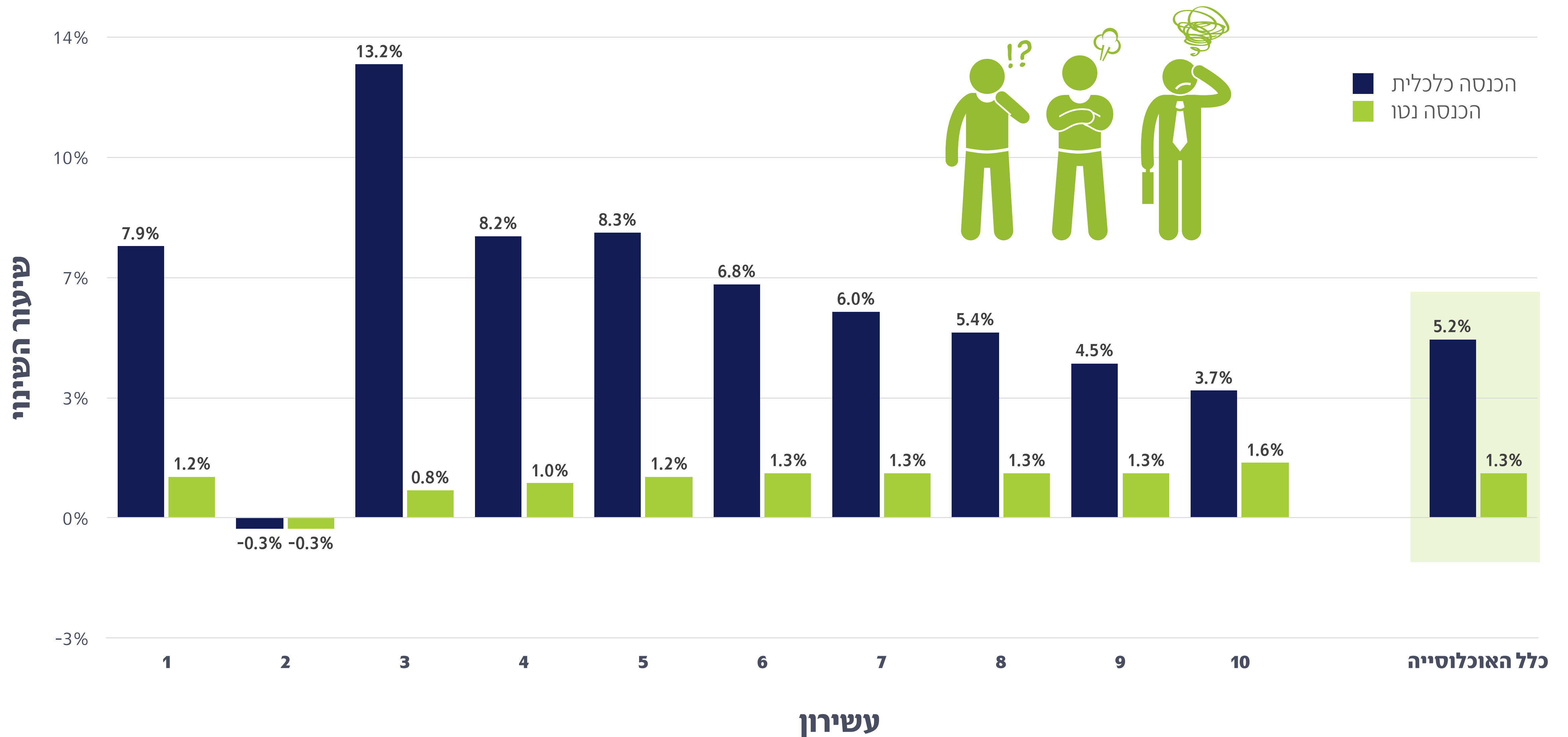

שיעור הנפשות העניות לפי קבוצות אוכלוסייה

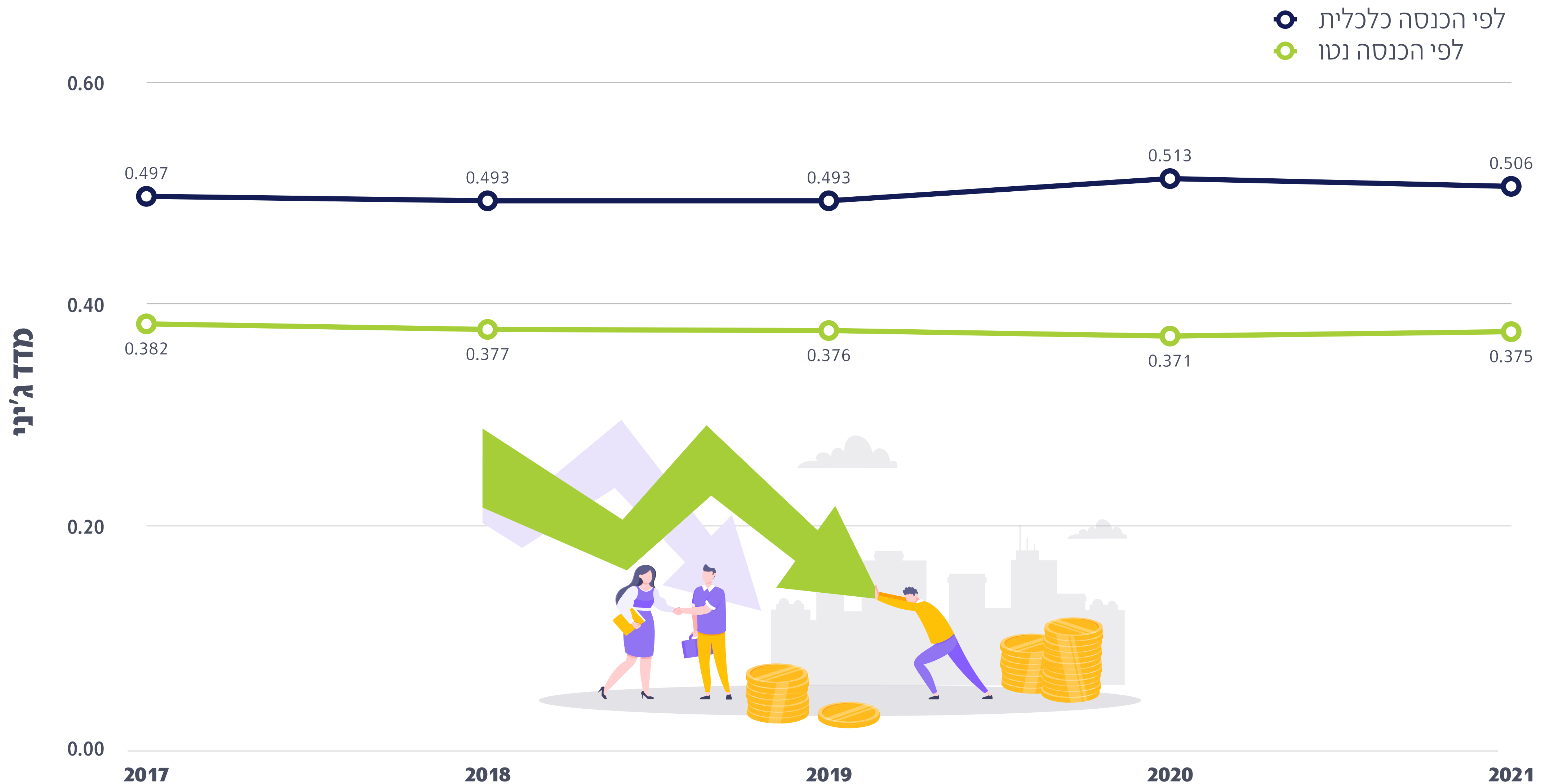

השפעת רשת הביטחון הסוציאלי על רמת ההכנסות לפי עשירונים

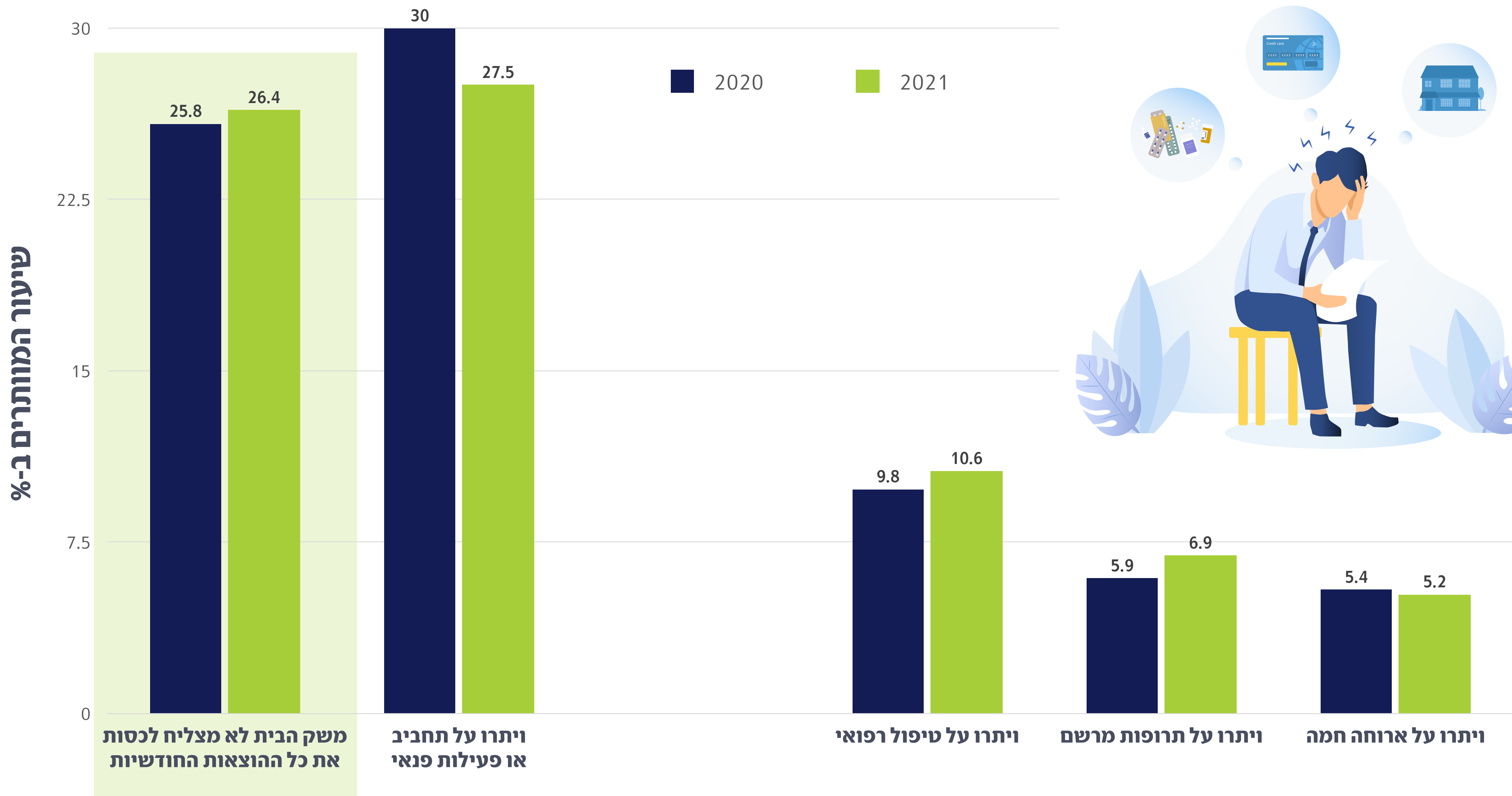
מדד ג'יני לאי השוויון בהכנסה הכלכלית ובהכנסה נטו:

בשנת 2021 המדד **עלה ב-0.8%** לפי הכנסה נטו, אך **ירד ב-1.4%** לפי הכנסה כלכלית

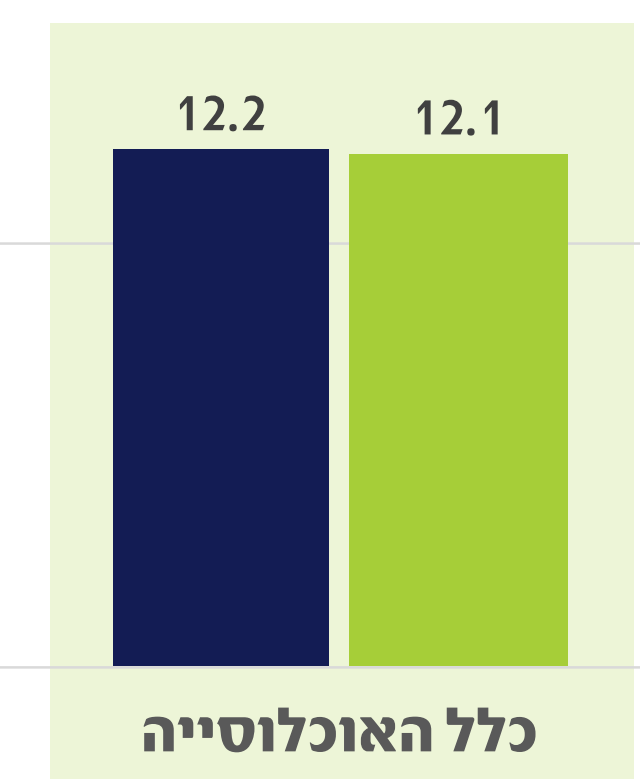
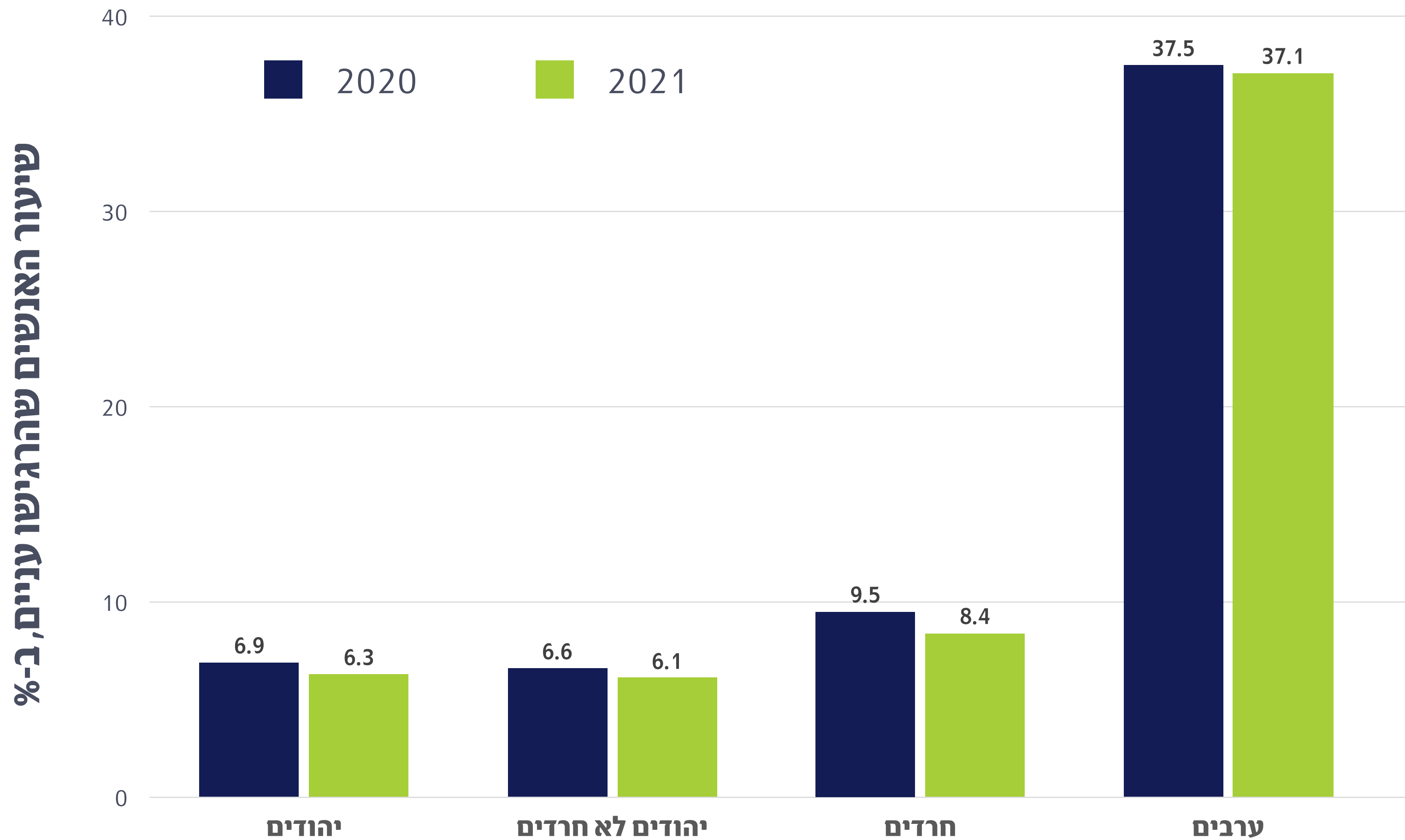
שיעור הוויתור על הוצאות ומוצרים חיוניים

שיעור המוותרים על צריכה וטיפולים בשל קשיים כלכליים

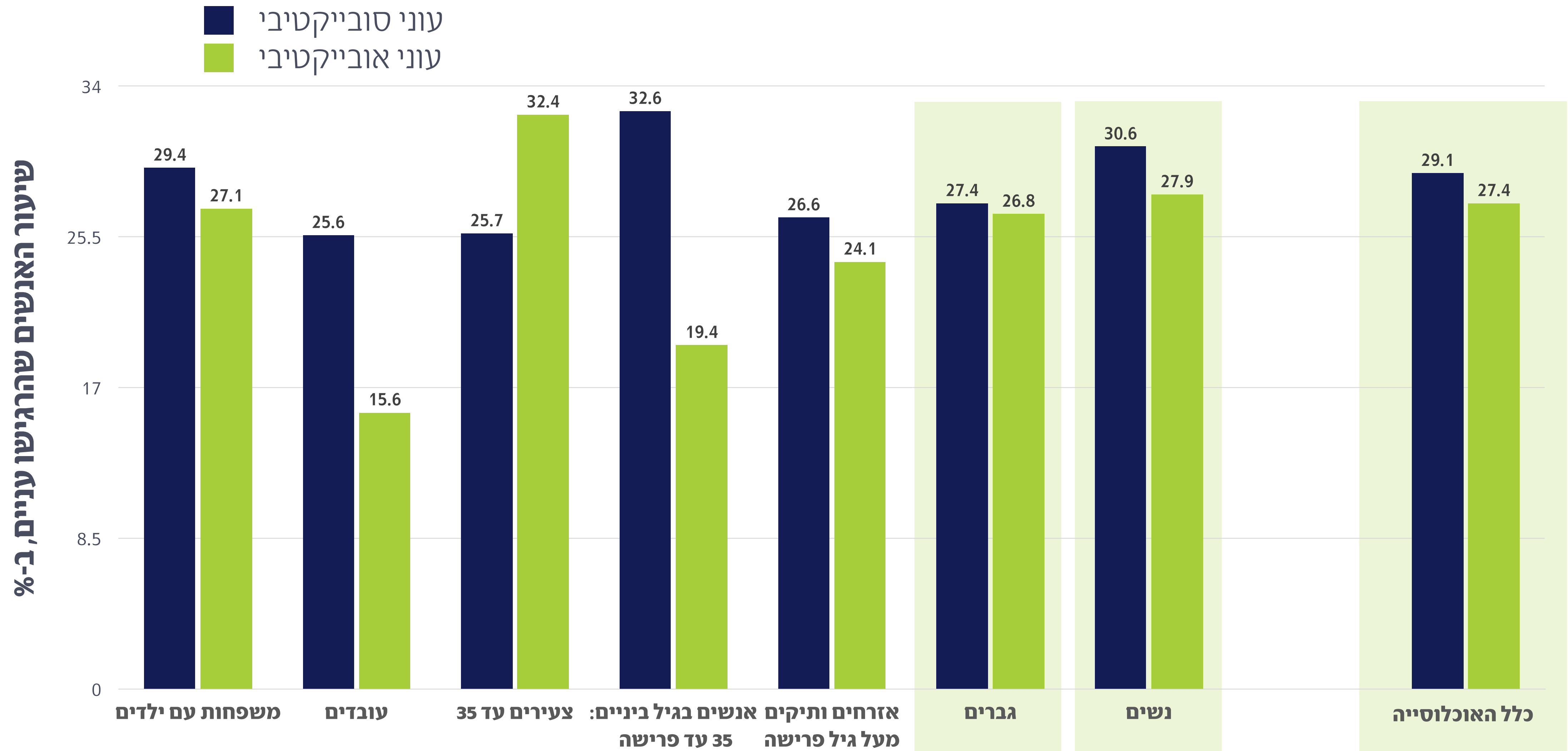

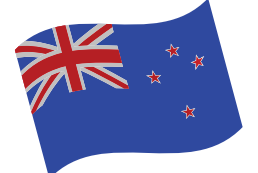

העוני הסובייקטיבי בשנת 2021

שיעור האנשים שהרגישו עניים לפי לאום ורמת דתיות

העוני הסובייקטיבי **ירד** במעט אצל יהודים וערבים

מדד ג'יני	אזרחים ותיקים 	ילדים 	נפשות
0.3174 	15.2% 	13.4% 	12.1%
0.3310 דרום קוריאה	19.8% מקסיקו	14.4% יוון	12.4% זילנד
0.3550 לטביה	22.3% ישראל	21.0% ארה"ב	14.4% טורקיה
0.3687 ישראל	23.0% ארה"ב	22.7% טורקיה	16.6% מקסיקו
0.3970 טורקיה	23.7% אוסטרליה	23.4% ישראל	19.8% ישראל
0.4200 מקסיקו	34.5% אסטוניה	27.4% קוסטה ריקה	20.3% קוסטה ריקה

מדינת ישראל, ביחס למדינות ה-OECD, נמצאת בתחתית הרשימה ברמת העוני של נפשות וילדים, ורחוק מהמוצע במדד ג'יני לאי-השוויון ובהשקעה הסוציאלית לאזרחיה.

- ◀ העלייה בעוני משותפת לרוב הקבוצות באוכלוסייה וביניהן: אזרחים ותיקים, משפחות צעירות עם 2 מפרנסים, ילדים ועוד. יש צורך מהותי בקידום כלים למשפחות שנמצאות בשוק העבודה ועדיין חיות בעוני.
- ◀ יש חוסר שוויון גדול מאוד בין קבוצות שונות באוכלוסייה, בין אלו שעובדים בעבודות 'צווארון לבן' מול 'צווארון כחול'. יש הבדל מהותי בין הפריפריה למרכז - דבר שמשתקף במשכורות נמוכות מאוד וקושי גדול מאוד בהיבט הסוציאלי. על המדינה לבחור להשקיע בפריפריה.
- ◀ הביטוח הלאומי ממליץ לקדם שינויי חקיקה בהעלאת קצבת אזרח ותיק והקלה בפרמטרים בקצבאות כגון: הבטחת הכנסה ונכות - בדגש על מתן אפשרות ללמוד ולרכוש השכלה בזמן קבלת הקצבה, דבר שלא קיים היום. זאת כדי לעודד תעסוקה ויציאה ממעגל העוני.
- ◀ בעוד שבתקופת הקורונה מדינת ישראל עלתה, בהשוואה למדינות ה-OECD, בסיוע של קצבאות ומענקים וגרמה לכך שישראל צלחה באופן טוב את המשבר והחזרה ממנו אל שוק העבודה, בשנת 2021 אנחנו רואים את חזרתה של ישראל לתחתית הרשימה בהשקעה חברתית-אזרחית יחד עם מדינות כגון: קוסטה ריקה, טורקיה וארה"ב.
- ◀ דו"ח העוני מוכיח פעם אחר פעם שמדיניות של חמלה וסיוע מוציאה מעוני. הקצבאות בביטוח הלאומי הן פלטפורמה למוביליות חברתית ואישית, כיוון שהן מלוות, במקביל לסיוע כספי, בשיקום מקצועי, תוכניות פיתוח וסיוע ועוד.
- ◀ ב-2022 צפויה ירידה בממדי העוני של הגיל השלישי לאור העלאת קצבאות האזרחים הוותיקים המקבלים השלמת הכנסה בסכומים של כ-500 ₪ ליחיד וכ-800 ₪ לזוג, כמו גם העלאת סכומי ההשתכרות המזכים בתוספת.
- ◀ נכון לשים לב לשינוי שוק העבודה, במיוחד אחרי תקופת הקורונה: ישנה עלייה בכמות הפרילנסרים. פחות אנשים עובדים במסגרות רגילות כפי שהיה נהוג בעבר ויש לתת על כך את הדעת, כולל דיון ושינוי חקיקה במתן דמי אבטלה לקבוצות אלה.
- ◀ תחושת העוני הסובייקטיבי עלתה אצל רוב קבוצות האוכלוסייה והן העידו על ויתור על טיפול רפואי, תרופות מרשם וארוחה חמה. אומנם יש פער בין הנתונים בפועל לבין התחושה, אך נכון יהיה לבחון לעומק נתונים אלו במיוחד לאור העובדה שהעידו על דברים מהותיים שנאלצו לוותר עליהם.